

Szerkesztőségi iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hova
lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hir-
detések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) . 6 frt.
Félévre . 2 frt.
Negyedévre . 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottan
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyilttéri cikkek
soronként 10 kért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: **Dr. Bocskor Béla,**
FŐMUNKATÁRSÁK: **Hochschild Lajos** Gyergyóban.

Kiadó- és laptulajdonos: **Györgyjakab Márton**
Molnár Ákos a központban. **Vitos Mózes** Alcsikon.

A székely vasutak.

Végre félig bizonyos hírek járnak be a levegőt a tekintetben, hogy a kormány csakugyan létesíteni akarja a székely vasutakat.

Csak azért mondjuk e híreket félig bizonyosoknak, mert ezek megvalósulása sokban függ attól, ha vajjon Lukács Béla a jelenlegi kereskedelmi miniszter megmarad-e állásában mindaddig, míg a vasut építése tényleg megkezdetik. Mert akármiképp gondolkozzék bárki is Lukács Béla miniszteri működéséről, azt már a legelfogultabb kritika se tagadhatja meg felőle, hogy a székelyekért és a Székelyföldért sok mindent megtesz. Már pedig, ha nem ilyen ember ül a miniszteri székben, a vasut építési alkudozások, melyek a vasut építésének megkezdéséig rendszeren függőben és megoldatlanul vannak, könnyen füstté változtathatják minden reményeinket. A jelenlegi minisztertől azonban csak jót várhatunk ez irányban, mert egyrészt a székely vasutak teljes hálózatának egyszerre való kiépítése az ő eszméje volt, másrészt pedig mint különben is erdélyi ember nagyon jól tudja, hogy a székely érdekek támogatása és ápolása egyenlő Magyarország keleti részének megerősítésével. Épen ezért aggodva néznők azt, ha a jelenlegi politikai válságos helyzetnek az lenne a következménye, hogy Lukács Bélának is előbb kellene távoznia a bársony székéből, mielőtt befejezte volna a székely vasutak kiépítésére vonatkozó megállapodásokat.

A hírek különben, melyek a vasut mielőbbi kiépítését hangoztatják felénk, főbb vonásaiban abban állanak, hogy a miniszter

elállott attól az első tervétől, hogy a sepsiszentgyörgyi, csikszeredai, gyergyó-ujtalu- és udvarhelyi vonalat a viczinális vasuti törvény alapján óhajtja kiépíttetni. Már évek óta tartottak ez alapon különböző pénzesopporokkal a tárgyalások, de eredményre nem vezettek, mivel e vasut építése oly nagy költségeket igényelt, hogy a viczinális vasuti törvény által nyújtott segélyek nem voltak elégségesek az építési tőke előteremtéséhez. Sokáig vajdott a kérdés, míg érvényt szerzett magának az egyedüli helyes eszme, hogy az állam maga vegye kezébe az ügyet és az építési tőkének kamatait valamely formában biztosítsa. Mostan tehát a miniszter azt tervezi, hogy egyszerre fogja vasut által összekötni Csikmegyét egy Brassó, mint Udvarhely, továbbá Szász-Régen és Gyimes felé. Ezen hálózat által minden igényünk ki lenne elégítve, csupán az az óhajunk, hogy még ez évben lássuk mindenfelé az ugynevezett „első kapavágásokat“.

A kiépítési módra nézve kétféle verzió kering. Az egyik szerint az általános hitelbank adná egy vagy több társával a megyék szubvenzióján felül szükséges pénzt és az államvasutak építenék a vasutakat, melyek aztán a pénz után rendes kamatot fizetné; másrészt pedig úgy a pénzbeszerzés, mint építkezés is a hitelbank és társainak feladatát képeznék, de a vasutakat az államvasutak vennék bérbe és pedig oly összegért, mely megfelelt az építési tőke kamatainak. Bármelyik módon történik a kiépítés, reánk nézve ennek megvalósítása égető kérdés; ámbar nem tagadjuk, hogy a megye a most két éve megszavazott 700,000 frt szubven-

ciónak előteremtésével igen-igen meg lesz akadva. Azok az urak, kik lehetnek tartották ily nagy összegnek összehozhat, nagyon elszámították magukat. Voltak is akkor a megyei gyűlésen egyes aggodó hangok, de a számítók és tervezők megnyugtattak mindenkit. Most azonban kiderült, hogy a megszavazott szubvenciónak egy tekintélyes részére nincsen fedezet. Ugyanis a törvényhatóság, természetesen az előre készített javaslat alapján, a szubvenzionális összegnek egy tekintélyes részét, talán 375,000 forintot, az utalap terhére évenként kiadás gyanánt felveendő 17,000 frt által vélt fedezhetni. Ámde tudjuk, hogy az utalap most is meg van terhelve a rendes utmunkák által annyira, hogy e 17,000 frtra egy krajczár sem marad. Miképp történjék mégis ez összegnek fedezése, ez oly súlyos és el nem hamarkodható kérdés, hogy ennek megoldásán méltán törhetik a fejüket a vármegye intéző körei. Egy azonban bizonyosnak látszik előttünk; nevezetesen az, hogy az egyszer megszavazott és helybenhagyott összeget, vagy annak bármely részét is vissza nem vonhatjuk; az összeg erejéig már felelősök vagyunk, még pedig akként, hogy bármit határoznánk is, a korábbi és már megerősített határozat a megyét terhelő kötelezvény erejével bír.

Valami mentő gondolat kellene tehát, vagy legalább is egy biztos alapon nyugvó számítás. Ennek kitalálására van összehívva a megyei vasuti bizottság és mi aggodalommal bár, de a legjobb akarattal a tanácskozásnak mindenkit megnyugtató eredményt kívánunk.

A „CSIKI LAPOK“ TÁRGZÁJA.

Bukás után.

Hochschild Lajostól.

(Völgyi izgatottan jár szobájában, közben megáll a fenyegeti a gipszsobrokat, melyek könyvtárát díszítik.)

Völgyi. No drágalátos publikum! torkig voltál-e az este boldogsággal? Betelt-e szíved élvezettel, hogy megbuktattad szindarabomat. Még gondolatnak is szomorú, hogy egy fényes bukás éppen úgy mulattassa a publikumot ha jobban nem, mint a fényes siker. Attól féltek, hogy színházainkból kihalt a fütty. Közönléteket tartoznak nekem, hogy újra feltámadott. És minő feltámadás! Mintha gőzmasina lett volna, úgy füttyölt mindegyik. (Kis szünet után.) Most már kezdem érteni, hogy még Neró, római császár is, mint szünetelő lemondott a pályán dicsőségéről. Ej, de nyugodtság! mire való ez az ügyetlen fecsegés? Szálljunk szembe a viharral, s ha meg kell lennie, füttyöljünk ki mi is önmagunkat. (Az ablakhoz megy s át néz a szomszédházra.) Ablakai még le vannak függönyözve. Igen, ott volt ő is atyjával. És Vértessy Irma a szégyentől kipirult arcát nem merete felemelni s szégyenlelt rá nézni a kigunyolt, nyomorult szerzőre. Oh, iszonyu esalódás! Azt hittem, hogy dicsőségemnek, ünnepeletémnek te szem tanujává, s az ő boldogsága lett volna az én boldogságom is.

De uem így történt! Mondhatom, gyönyörű sikert arattam! Nevetséges vagyok előtte is, és nevetségesnek lenni az egyetlen, mit a nő nem bocsáthat meg senkinek sem. Hiu a szerelem! A nők is, mint a virágok a fény felé hajolnak s azt

akarják, hogy ideáljukat hatalom és dicsőség vegye körül. A női szív csak a szerencse fla előtt nyílik meg, a szerencsétlenek előtt pedig becsukódik.

Völgyi inasa. (Szomorúan lépve be.) Névjegy ön részére. Uram! Azt mondtam, hogy uram aligha fogad el ma látogatókat.

Völgyi. Ügyetlen! Ellenkezőleg mindenkit. (Az inas kimegy.) Nyugodtsággal fogom lefőzni kárörvendő barátaimat. Ez jó revüns lesz.

(Tárnoky belép, kezét fog Völgyivel és szó nélkül leül.)

Völgyi. Nos ennyi az egész?

Tárnoky. Hát mit mondjak?

Völgyi. Az ördögbe! minél több rosszat a darabomról; annyit úgy se tudnál mondani, mint a mennyivel önmagamam pirongattam.

Tárnoky. Nem akartál tanácsaimra hallgatni. Völgyi. Hagyd el, kérlek. A baráti tanácsokkal soha se lett volna belőle szindarab.

Tárnoky. Ugy gondolom, hogy egy kis szerénység

Völgyi. Édesem, a szerénység csak az ostobáknál erény másoknál tettetés.

Tárnoky. Nagyszerű! Örvendek, hogy ily hékével türod balsorsodat.

Völgyi. Ostobaság volna engednem, hogy egy ily szerencsétlenség porba sujtson.

Tárnoky. Kétségkívül legjobb fel se venni a bajt.

Völgyi. Ismertél oly írót, ki vagy egyszer ne bukott volna el?

Tárnoky. Legalább a legtöbb.

Völgyi. És végre is! egy fényes bukás többet ér a közönséges sikernél. Legalább tegnap nem aludtak a színházban.

Tárnoky. Nem bizony! Azt beszélték ma reggel a kávéházban, hogy a színház két macskája is,

a nagy halhatótól álmukból felverve, felriasztva, megszökött a színházról.

Völgyi. Nagyon szép.

Inas. (Csokorral a kezében.) Ime, uram, a színházi gépészek esokra.

Tárnoky. Nem nagy. A Fi kötötte, biztosan ott volt az előadáson. A virágok nagyon szomorúan s bágyadtan néznek ki.

Völgyi. (Nevetve.)

Hozzám illők vagytok, bánatos virágok!

Gondolataimmal annyira találtok.

Kornélia színésznő. (belép.) Ah, szegény barátom, minő este! A szörnyetegek füttyölni mertek bennünket; pedig nagyon esinos ruha volt rajtam.

Völgyi. De hisz, nem a varrónót füttyölték ki.

Kornélia. Miért adták azt a szép szerepet annak a rut Angelinának?

Völgyi. Az nem a kegyed szerepköre.

Kornélia. Édesem, nekem első rendű szerep-köröm van. De mivel a másik néhány héttel fiatalabb, mint én, ön azt hitte.

Völgyi. Kedves barátnóm, kegyed nagyon gyenge volt a 4-ik felvonásban; nagyon halványan hangsúlyozta ezt: „Menjen ki uram; mert egyedül szeretnék maradni!“

Kornélia. Ennek nincs nagy jelentősége.

Völgyi. Bocsánat! Ez a helyzet jellemzésére való.

Kornélia. Ime, így hangsúlyoztam: „Menjen ki uram; mert egyedül szeretnék maradni!“

Völgyi. Bravó! Ah, ha ilyen színezéssel mondta volna!

Tárnoky. Sokkal jobb, mint tegnap volt.

Kornélia. Színezzem az ember olyan lárnában. Inas. (bejelen ve.) Szellemfj ur!

Szellemfj. Szervusz barátom! Fogadd sajnálatomat az esti szerencsétlenségért.

A közigazgatási bizottság ülése.

Csik-Szereda, május 16.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága folyó hó 15-én tartotta meg Becze Antal alispán ur elnökelete alatt rendes havi gyűlését, melyen a tagok kevés kivétellel jelen voltak.

A havi jelentésekből főleg emlíjük a következőket:

Az alispáni jelentés szerint fegyelmi kereset a múlt hó folyamán két községi előjárásági tag ellen rendeltetett el köteleesség sértésért. Tüzeset 6 községből jelentetett be 8997 frt 5 kr kárral. Marhalevel-úrlap kiadatott 6800 drb, 15 napos utlevél 12 drb, egyévre érvényes utlevél 456 drb.

A vármegye összes községeiben a személyes vagyonbiztonság feltűnő módon nem zavartatott meg; a szokásos kisebb lopási és verekedési esetek e hónapban is előfordultak s ki sem írthatók a szeszfogyasztás e korszakában.

Politikai, vagy szociálisztikus irányu mozgalom nem észleltetett s népünk fajai ez iránt nem is fogékonyok.

A megyei árvaszék elnökének jelentése szerint múlt hóban az árvaszékhez 58 gyámi számadás adatott be; gyámság alá került 78, hivatalból felszabadított 31 árva.

A gyámpénztárba befolyt 4652 frt 70 kr, ebből kiadatott az árvaúrnak 1559 frt 24 kr, tőkésített 350 frt, maradt a hó végén készpénz 2713 frt 46 kr.

A megyei főorvos jelentése szerint a közegészségi állapot megyénk területén ápril havában aránylag elég kedvező volt, mert a betegedések nem szaporodtak s a járványos betegségek is apadtak.

Hasihagymában Gyergyó-Szentmiklóson megbetegedett 22, ezek közül meggyógyult 13, elhalt 1.

Roncsoló toroklobban Szentkirályon megbetegedett 21, meggyógyult 11, elhalt 4. Csomafalván beteg volt 10, meggyógyult 9, elhalt 1.

A megyei közkórházban ápolás alatt volt 90 beteg, kik közül meggyógyult 56, javult 3, elhalt 1, további gyógykezelés alatt maradt 30.

Orvosrendőri hullaszemle és boncolás 6 esetben teljesített.

A kir. pénzügyigazgató helyettes jelentése szerint az adóbefizetés múlt hóban következő eredménnyel járt:

a) Egyenes adóba befolyt 13,622 frt 31 $\frac{1}{2}$ kr, tehát 5285 frt 59 $\frac{1}{2}$ krrel több, mint a múlt év ápril havában;

b) hadmentességi díjba fizettetett 94 frt s itt is az eredmény 20 frttal kedvezőbb;

c) bélyegdíj- és jogilletékbe befolyt 4112 frt;

d) fogyasztási és italdóba 16,325 frt 74 kr;

e) dohányjüvedékbe 15,796 frt 22 kr.

Ideiglenes házaadmentesség 1 esetben engedélyeztetett.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint múlt hónapban az iskoláztatás kielégítő rendben folyt.

Meglátogatta múlt hóban a tanfelügyelő az ujtusnádi, lázárvalvi, várhegyi, salamási, vaslábi, tölgyesi, zsedánpatoki, békási, domuki, hollói, ditróbodosi és szentgyörgyi iskolákat, melyeknek nagyobb részében a tanítási eredményt megfelelőnek találta; kiemeli azonban, hogy a vaslábi, tölgyesi, zsedánpatoki, békási, domuki és hollói gör. kath. iskolákban a magyarnyelv tanítás eredménye kevésbé volt kielégítő, mi azonban nem a működő tanítók hibájának — kik a magyar nyelvet szóés írásban kielégítően s többen teljes oktató képességgel bírják — hanem a meglévő iskolák és tanítók száma elégtelenségének tulajdonítandó, mely körülmény miatt csak a kisebb korosztályu gyermekek egyrésze s ezek is alig a 4-ik osztályig járhatnak iskolába, a többség pedig felmentetik úgy, hogy csak a meglévő egy tanító keze alá férő tanulók hagyatnak meg iskola kötelezettségben.

A tölgyesi róm. kath. iskolánál az E. M. K. E. által 300 frttal díjazott tanítónő kiváló eredménnyel működik a leányiskola vezetésében s sajnos, hogy a fiúiskola még nem tanképesített tanítójáról s az általa felmutatott eredményről kevésbé kielégítőleg lehet nyilatkozni.

A felső szentgyörgyi iskola 2 tanítóval mostani helyzetében nem kielégítő. Ezen iskolát meg kellene osztani, illetőleg Menaság-Ujfalubau egy tanítóval külön iskolát állítani, a meglévő iskolát pedig Szentgyörgyre beljebb hozni és e célra az üresen álló pénzügyi laktanyát megszerzési átalakítani, mire nézve tárgyalás is foly.

Az építészeti hivatalfőnök jelentése szerint a megye területén lévő állami és törvényhatósági közutak állapota a múlt hóban jó és a közlekedés akadálytalan volt.

A fedanyag szállítás biztosítása folyamatban van s a gyergyói részekben a szerződés már meg is kötött.

A szeredai utbiztosi állásra kinevezett Antal Áron állását elfoglalta s működését megkezdte.

A kir. ügyész jelentése szerint a megye területén lévő bírósági fogházak múlt havi személyforgalma 112 volt s ebből elítelt 101. Büntetés idejét kitöltötte 58, maradt letartóztatva 43.

Bűncselekményeket 58, melyek között különös fontossággal bíró nem fordult elő.

Az ezekben vázolt szakelőadói jelentések tudomásul vétettek s azután a folyó ügyek vétettek tárgyalás alá, melyek közül főleg emlíjük a következőket:

Kereskedelmi miniszter urnak abbéli leirata, hogy a sorshuzás, utjonevezés, vagy ellenőrzési szemlékre utazó községi előjárók fogatai vámmenetséget élveznek, tudomásul vétettek s a szolgabírók útján kihirdettetni határozattal.

A megyei gazdasági egyesület által a bikatelep

számára építeni tervelt istálló ügyében hozott két elsőfokú határozat ellen a kórházbizottság által beadott felebbezés elintézése a napirendről levettetett, minthogy az alispán mint elnök, az ügyben érdekelve volt.

Szeredai Dávid István építési engedély megtagadása ellen két egybehangzó határozat ellen beadott felebbezésével elutasított.

Schulz József és Kaszab Soma csobányosi fűrészgéárosok által erdei termékek szállítására Csobányostól Szentmártonig építendő út, esetleg vasút engedélyezése iránt beadott kérés az 1890. évi I. t.-cz. 54. 55. §§-ai értelmében való további eljárás végett a megye alispánjának kiadatott.

Udvarhelymegye közigazgatási bizottsága által a m. kir. pénzügyminiszterhez intézett s pártolás végett megyénk közigazgatási bizottságának is megküldött azon felirata, hogy a csik-udvarhelymegyei üresedésbe jött pénzügyigazgatói állásra Siratzinger Emil igazgató helyettes nevezessék ki, pártolól fogadtatott s azonos felirat küldése határozattal.

Molnár József bizottsági tag azon indítványa, hogy a szeredai adóhivatalnál megtorlódtott illeték ügyek elintézése végett egy kiegészítő adótiszt kinevezése eszközöltessék, elfogadtatott, valamint azon indítvány is, hogy a házaad összeírásnál egyik pénzügyi tisztviselő által elkövetett, visszaélések megtorlása iránt a pénzügyminiszteriumhoz felirat intéztessek.

A csikmegyei iparfejlesztő bizottság ülése.

Vármegyénk iparfejlesztő bizottsága f. hó 17-én városunkban a vármegyeház tanácskozási termében Mikó Bálint főispán ur elnökelete alatt ülést tartott, melyen a tagokon kívül jelen volt Felszeghi Ferencz m. kir. iparfelügyelő is. A gyűlés lefolyásáról röviden a következőket adjuk.

Elnöklő főispán az egybegyűlt tagokat üdvözlőlvén, a tanácskozást megnyitotta, mire Bartalis Ágost biz. előadó felolvasta jelentését az iparfejlesztő bizottság eddigi működéséről. A jelentés általában belső ügyviteli dolgokkal foglalkozott s különösen részletesen ismertette a gyárakban elhelyezett tanoncok ügyét. Azután előterjesztett a kereskedelmi miniszternek azon leirata, melyben arról értesít, hogy egy márvány ipar-szakiskolának a vármegyében leendő felállítását elhatározta és az erre vonatkozó javaslat elkészítésével Sztérényi József kir. iparfelügyelőt bízta meg, mire a bizottság által Lázár Menyhért, Nagy Tamás, T. Nagy Imre és Bartalis Ágost az ügy tanulmányozására és az iparfelügyelő támogatására kiküldettek.

A házi ipari albizottság (elnök T. Nagy Imre, előadó Bartalis Ágost) javaslatával kapcsolatban elhatározott, hogy a kőfaragás meghonosítása és tökéletesítése végett a megyében levő tanul-

Völgyi. Köszönöm részvételeit.
Szellemy. Szívesen, más-kor is. Ah, pardon!
Ez az ostoba udvariasság mindig a nyelvemen van. Hanem hát, tagadhatatlan, nagy malőr. Vissza kell venni a darabot és semmi baj.

Völgyi. Az kellene még csak! Soha!

Szellemy. Hidd el, barátom, én ebben az esetben azt teszem.

Völgyi. Beszélj csak jövő időben, veled ez még nem esett meg.

Szellemy. Épen azért megítélhetem dolgot értek nélkül.

Völgyi. És szerzői jog nélkül. Ma este jobban fog menni. Tegnap igen sok barátom volt az előadáson.

Szellemy. Kedves beszéd ez nekünk.

Völgyi. Voltam én is új darabok előadásán s tudom, hogy megy a dolog.

Kornélia. Ki is telik ezektől a kítőző szövetes barátoktól az ilyen titkos rosszakarat, mely aztán az ártatlan publikumra is átragad.

Tárnoky. Nagyszerű! Mondja, hogy mi fűtyültünk.

Kornélia. Nem is merném a kezemet tűzbe tenni érte.

Létay. (sebbel-lábbal lépve be.) Felséges! édes barátom. Nagyszerű! Ez a legjobb darabod.

Völgyi. Oh, ne tölöz!

Létay. Biztosítalak, hogy 100 előadást fog érní s jubilémi fogunk. Kisasszony, kegyed nagyszerűen adta s különösen, mint egy angyal, úgy mondta ezt: „Menjen ki, uram: mert egyedül szeretnék maradni!”

Kornélia. Nemde?

Létay. Látszólag irónia, valóban pedig szenvedély, titkos kétségbeesés: szóval minden benne volt. Száz bokrcétát szerettem volna felvetni: de, fájdalom! csak a kalapom volt a kezemben.

Inas. Egy levél, uram.

Völgyi. (mintán elolvasta.) Az igazgató azt kívánja, hogy hagyjam ki a 1-ik felvonást.

Tárnoky. Igaza van.

Létay. Nincs igaza. Ha két 4-ik felvonás volna a darabban, két annyit érne.

Kornélia. Ha már ki kell hagyni, akkor a 2-ik felvonást, melyben nincs jelenésem.

Szellemy. Részemről azt mondom, hogy az 5-ik felvonás egészen szükségtelen, teljesen fölösleges; a darab a 4-ikben végződik.

Völgyi. Nem rossz. Ha reátok hallgatnék, egy felvonás se maradna meg.

Inas. (jelentve.) Bájfy ur!

Völgyi. A főszereplő, vajjon mi hozza ide?

Bájfy. Kedves barátom, tudatni akarlak, hogy szerepemet átengedtem Atzél kollegámnak. Nekem elég volt a dícsőségből, jussom másnak is.

Völgyi. De ez árulás, rut megfutmodás a zászló alól.

Bájfy. A zavar általános, meneküljön, a ki tud!

Völgyi. Oh, Bájfy, azok után, a miket érted tettem? A többi szerepet — úgy szólva — feladotam a tiedért.

Bájfy. Nem tudom megboesítani eljárásodat, hogy nem öltözhettem saját kedvem szerint.

Völgyi. De barátom! most nem viselnek spanyol eszimat és szők nadrágot.

Bájfy. A színpad nem a divatos élet, és drámai művészetem egyedül a szűkruhát kedveli. Az a hatás, melyet izmain s idegeim reszketése és ringatózása keltenek, egészen benne veszett abban a nevetséges bő ruhában.

Völgyi. Ha te is eszerben hagysz, nem marad más hátra, mint visszavenni a darabot.

Bájfy. Jól tudom.

Völgyi. Legulább a hó végéig játszaszál.

Bájfy. Pantallóban? Soha.

Völgyi. Hisz, a herezeg csak nem mehet a felsőház gyűlésére úgy, mint egy középkori spanyol kalandor.

Bájfy. Ne is vesztogessünk több szót. Atzél kollegám tudja a szerepet: irtózatoss lesz ugyan; de lesz, a ki játszik — pantallóban. Szervusz! Hanem azért maradunk jó barátok. (Élmegy.)

Völgyi. Oh, komédiások! gyűlöletes rokonság! Kornélia. Mondja csak tovább, ne zsenirozza, hogy még itt vagyok. A szerzők mindig szeretetre méltók.

Völgyi. És ha megszűnnek azokká lenni, az oka az önök örökös ünhihtése s versengése, hogy egymást elhomályosítsák. Mindegyik egy szerepet akar... a magátét.

Kornélia. És ön, uram, esudálkozok, ha kifűtyölik. Megyek: de tudja meg, ma is csak úgy mondom ezt: „Menjen ki, uram; mert egyedül szeretnék maradni!” (El.)

Völgyi. Teringettét! Most én mondom ezt önök és mindenkinek.

Tárnoky. Te elküldesz bennünket?

Völgyi. Még nem örvendettél elegend megaláztatáson? Hisz, nyitott könyvet mutat a lelked, melyből azt olvasom ki, hogy még itt is kifűtyölnél, ha mernél.

Szellemy. Nyugodtság, barátom! Tudni kell szépen elbukni.

Létay. Én mindenfelé azt mondtam, hogy ez a legjobb darab, melyet eddig irtál és hogy eddigi sikereid nem érnek fel ezzel a felséges bukással.

Völgyi. Elég! Állok és banális beszédek kihoz sodromból.

Tárnoky. Jó, elmegyünk. (Létayhoz, a mint ki felé mennek.) Szeretnél még most is a darabjában két 4-ik felvonást?

tabb olasz kőfaragókkal érintkezésbe lépve kísérletet tesz, hogy ezek által tanoncokat képeztesse, hogy ez által a székely kőfaragók is a finomabb kivitelű munkák elkészítésére képesekké tétessenek. A határozat végrehajtása a javaslattevő albizottságra bízott.

Az agyag ipar meghonosítása végett elhatározta a bizottság, hogy a vármegye területén levő a feldolgozásra alkalmas agyagneműek mindenikét, valamint a készítményeket technológiailag megvizsgálja, hogy melyik anyag minő cikkek készítésére legalkalmasabb, hogy aztán valamely agyag-ipartelep felállítása iránt intézkedhessék.

A szövő ipar fellendítése céljából a fonó ipar meghonosítását a bizottság igen kívánatosnak tartván, egy kisebbszerű fonógépnek a helybeli szövőtanműhelyvel kapcsolatos felállítását elhatározta, mi végből felkérte az ipafelügyelőt, hogy idevonatkozólag készítsen részletes tervet s azt a bizottságnak adja be.

A kisipari albizottság (eln. Nagy József, előadó Györgyjakab Márton) azon javaslata folytán, mely az iparosok szövetségétbe állítását célozza, elhatározta, hogy miután a kisiparosok a folyton fejlődő és mindegyre nagyobb tért hódító gyár-
iparral szemben csak úgy lesznek képesek megállani a versenyt, ha egymás kölcsönös támogatása végett szövetségbe állanak és iparbankokat alakítanak, szóval, ha az egymás iránti feltékenység felrétételével együttesen működnek, a megyei iparosoknak szövetségére bírása végett a bizottság a maga részéről minden lehetőt meg fog tenni. A cél eléréséhez szükséges adatok felkutatására iparfelügyelő felkérte, mely után a bizottság maga kezdeményezni fogja a szövetség megvalósítását.

Az iparos tanoncz-képzés ellenőrzésére és a felügyelet szigorú gyakorlására az I. fokú iparhatóságok utasítottai határozattal.

Végül több kisebb fontosságú javaslat megvitatása és elintézése után egyhangulag elfogadott az előadó Bartalis Ágost által szóbelileg előterjesztett azon indítvány, hogy miután az Oláhországba való kivándorlás különösen a nők közül szedi igen nagy arányokban áldozatait, mely a legnagyobb erkölcsi veszélylyel jár s miután ennek egyik főoka az állandó foglalkozás hiánya, kéressék fel a pénzügyminiszter, hogy legalább két dohánygyárat helyezzen Csikmezyébe, melyek egyike a gyergyói részben lenne felállítandó. Mint-hogy pedig a kivándorlás megszüntetése igen nagyfontosságú állami érdek képez, melynek védelme az összkormányának legelső kötelessége az indítvány értelmében a bel- és kereskedelmi miniszterek is felkértetni határozattal, hogy a kérelem teljesítését a pénzügyminiszternél magas befolyásukkal kieszközöljék.

Ezzel a tárgysorozat kimerítettén, az ülés véget ért.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Az E. M. K. E. idei közgyűlése** Az E. M. K. E. folyó évi közgyűlést június hó 3-án, Tordán fogja megtartani, ezen alkalommal kegyeletes ünnepélyt is rendez, a mennyiben a magyar regény irodalom megalapítójának, hr. József Miklósnak emlék tábláját szintén ezen alkalommal fogják leleplezni. Junius következő napjain az „Erdélyrészi Kárpát Egyesület“ rendez kirándulásokat a közel vidék nevezetességeinek, szebb fekvésű pontjainak megszemlélésére.

— **A szögödi fürdő.** A csikszögödi fürdő, városunk közönségének ezen valóban kellemes üdülő helye, melynek kiváló gyógyerejű és az izmokat acélező vizét egész országszerte ismerik, az új tulajdonos kezében egészen átalakult s ugy a naponként fürdőző, mint az ottan állandóan telepedő vendégeknek kényelmét minden tekintetben biztosítja. A két alsó fürdő teljesen újra van felépítve s mindenik külön fürdőhelylyel van ellátva nők és férfiak számára. A vetkező szobák s más felszerelések az igényeket szintén ki fogják elégíteni. A lakó szobák alaposan ki vannak javítva és tisztítva, a fürdő területe parkirozva van s kellemes tartózkodó helyül fog szolgálni a vendégeknek. Kitérő konyháról és pinczéről gondoskodva van. A fürdőre omnibusz közlekedik jelenleg naponként 2-szer s később a szükség szerint többször is.

— **Halálozás.** Kézdivászlói Marthy Lukács gyergyókilyentávi róm. kath. kántortanító, életének 82 ik, egyházi és tanítói pontos szolgálatainak 62-ik és kilyénfalvi kántortanítói buzgó működésének 50-ik évében hosszas szenvedés után, folyó évi május hó 13-án délután 5 órakor jobblétre szenderült. A derek férfi hült tetemét folyó évi május hó 15-én délután 3 órakor helyezték a kilyénfalvi köztemetőbe örök nyugalomra ismerőseinek, barátainak és a község lakosságának igen nagy részvétele mellett. Nyugodjék békében.

— **A házaló kereskedés eltüntetése.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara köztudomásra hozza, hogy Szász-Régen város és Torda város területén a házaló kereskedés bizonyos vidékek lakóinak biztosított jogok épségben tartása mellett a kereskedelemügyi miniszter ur által jóváhagyott szabályrendelettel a házaló kereskedés eltüntetett.

— **Öngyilkosság.** Vavrina István, volt szászregényi kereskedő, ki fiatal feleségét véletlenségből agyonlőtte a sógora miatt s ezért ő esztendeig volt a börtönben, honnan kegyelmezés útján kiszabadulván, Gyergyó Szentmiklóstra jött, hol egy kereskedői hagyaték elárúsítatásával bízott meg. Az utóbbi időben buskomorságot, sőt kisebb foku elmezavart vettek rajta észre, valószínűleg ilyen állapotában lehetett, midőn f. hó 19-én virradóra lakása ablakvasához erősített kötéllel felakasztotta magát. Mikor reggel az ott járó munkások észrevették, már meg volt halva.

— **Helyreigazítások.** A gyergyószentmiklósi dalegylet zászló felszentelési ünnepségéről mult számunkban irt tudósításunk azon részét, hogy a dalegylet tagjainak a bankett díját az egyleti elnök hordozza, oda kell kiigazítanunk, hogy azt az aláírók fedezték. — Ugyanezen banketten az „egyasztalszeglet“ nem 22 koronát, hanem 12-öt gyűjtött és 10 koronát Lázár Antal adott az egyletnek.

— **Köszönetnyilvánítás.** A „Gyergyószentmiklósi Dalegylet“ zászlószentelése alkalmából május hó 5-én tartott dalestélyen felülfizettek: Özv. Vákár Istvánné 5 frt, Vákár Lukács 3 frt, dr. Fejér Dávid 2 frt, Mélik István, Dendynk Rudolf, Ferenczi Károly 1—1 frt, Benedek György 80 kr, Kritsa Konrád, Krisztián Antal 70—70 kr, Jakabffy Ignác, Bajna András 50—50 kr, Urmanóczy Vertán 30 kr, Kiss Antal, Lázár Jenő, Orel Máté, Kánya Sándor 20—20 kr. Összesen 17 frt 30 kr. Fogadják a dalegylet köszönetét és háliját.

NYILTTÉB.)

Bfsz. 374/893.

Másolat.

Ö felsége a király nevében!

A csikszentmártoni kir. járásbiróság becsületsértés vétsége miatt vádlott Pál József elleni fenytő ügyben hozta a következő

Itéletet:

Vádlott Pál József 33 éves r. k. nős, földmives, irni tud, büntetve nem volt, vagyonnal bír, szentgyörgyi lakos, a Hodor András szentgyörgyi lakos sérelmére 1892. évi december 31-én elkövetett s a btkv. 261. §-ban irt becsületsértés vétségében vétkesnek kimondatik, s azért elítéli a kir. bíróság az 1892. XXVII. t.-cz. 4. §-ban jelzett czélokra 15 nap végrehajtás terhe alatt fizetendő s behajthatlanság esetében 3 napi fogházzal helyettesítendő 30 frt pénzbüntetésre s a bűnügyi költségek hordozására; ellenben a folyó évi január 13-án állítólag elkövetett becsületsértés vétségének vádja és következményei alól felmentetik.

Vádlott Imre Lázár 52 éves, r. k. nős, földész, kevés vagyonnal bír, irástudó, büntetlen, a Hodor András szemben elkövetett becsületsértés vétségének vádja és következményei alól felmentetik.

Köteles továbbá marasztalt vádlott, sértett Hodor Andrásnak a fennebbi idő és joghátrány terhe alatt 15 frt előlegezett bűnügyi költséget kifizetni s egyuttal köteles sértett kívánságához képest ezen itéletet és indokait a „Csiki Lapok“ cz. lapba a saját költségén egyszer közzé tétetni.

Indokok:

Mert sértett Hodor Andrásnak vallomásaival megegyezőleg a tanúk Tompos Pál, Darvas János, Gál György vallomásokkal perrendszerűen bizonyított, hogy vádlott Pál József az 1892. évi december 31-én sértettől Beke József szentgyörgyi lakos korcsmájában, tehát nyilvános helyen a midőn a szesz és bor kiárulás haszonbérbe leendő kiadása képezte megbeszélés tárgyát s ez alatt a sértett neve is felhozott, azt mondotta „nem kell nekünk sem Hodor sem Tóth, eleget megszalott a község Hodor András által a harangláb felépítésével“ és illetőleg Tompos Pál általi bizonyítva lett, hogy a midőn az előadott időben Csik-Szentmártonról egy szekéren mentek volna haza, azt mondotta Pál József „jól esett a fűszol-gabirónak, hogy Hodor András csaló tolvajnak összeszidtam“. Vádlott ezen bizonyított tényállást a tárgyalás rendén tagadásba vette és annak elkövetését vádtársa Imre Lázár által történtnek állította lenni, de egyidejűleg sértettnek csalói minőségét a sértett kívánsága és megengedéséhez képest tanúkkal és a becsalott jegyzőkönyvvel kívánta bizonyítani, a kik sértettel szemben a btkv. 279. §-ban irt feltételeknek megfelelőleg az állított tény nem bizonyították, s ezen okból vádlott mert vele szemben a btkv. 261. §-ban irt becsületsértés vétségének tényálladéka megalkotva lévén, elítélendő volt.

Ezen vádlott az 1893. január 13-án elkövetett becsületsértés és Imre Lázár az őt terhelő becsületsértés vétségének vádja és következményei alól felmentendők voltak, mert az ennek bizonyítását feltüntető eljárás a vádtárs és illetve egytanu Pongrácz Mihály vallomásán kívül, egyebet nem tartalmaz, a melyre a marasztaltó itélet nyugodtan nem fektethető.

Az itélet kiszabásánál enyhítő körülményű vétett vádlott büntetlen előélete és családja, ellenben súlyosítottó vétett a cselekmény ismétlése és sértett hivatalnoki minősége.

*) E rovat alatt megjelentek ért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Létay. (nevetve.) Azaz őt 4-ik felvonást szeretnék. Ez a legrosszabb valamennyi közt.

Völgyi (egyedül). Elmentek, hála Istennek! Bár soha se jönnének vissza. Minél kevesebb barát, annál kevesebb bosszuság. (Kínéz az ablakon.) Még most is ablakán van a függöny. (Szomorúan.) Ő is... ő is lehozták a függönnyt szindarabunk vége előtt. (Ekkor egy flu. Vértésy Irma öcsese lép be sírva).

Völgyi. Mi a bajod, Palim?

Pali. Oh, Völgyi, nagyon szerencsétlen vagyok.

Völgyi. S mi okozza bánatodat?

Pali. Igen rossz a fogalmazványom.

Völgyi. Mint az én darabom.

Pali. Szekundát ad holnap a tanárom.

Völgyi. Mint nekem az újságok.

Pali. Ónoly jó, azért jöttem, hogy vigasztaljon meg.

Völgyi. Se baj, majd máskor jobbat csinálsz. Dolgozzál szorgalmasan s nem fognak kifütyölni.

Pali. De hisz engem nem fütyöltek ki.

Völgyi. Igaz, hasonlóságunk itt megszűnik.

Pali. Ugy tetszik, az én darabja igen szomorú volt.

Völgyi. Ugy van, nagyon szomorú.

Pali. Irma még akkor is sírt, mikor a színházból haza jött.

Völgyi. Sirt, azt mondod?

Pali. Mikor pedig papa szobájába ment, zokogásra fogta. Hiába öleltem meg, nem lehetett megvigasztalni.

Völgyi. És nem mondott semmit?

Pali. De igen, csak hogy nem értettem meg egészen jól; de úgy gondolom, hogy a darab meséjét mondta el. „A rossz lelkiük!“ mondá „mily alávalóan bántak a szegény fiatal emberrel.“ Egy fiatal ember van az ön darabjában nemde?

Völgyi. Igen, igen, nos aztán?

Pali. „Félreismertetni, meggyaláztatni: miután annyi tehetséget és munkát feláldozott!“ És nyakamba borulva mondá: „Te Pali, te nem tudod, hogy mennyire szép a műve.“ Micsoda szépet művelt az ön fiatal ember?

Völgyi. Majd elmondom, csak folytatd, kedves gyermek.

Pali. És aztán, egyes szaggatott mondatok, ilyenformák: „Tudom, hogy nagyon szenved: nagyon szerencsétlen, pedig ha tudná!“

Völgyi. Mit?

Pali. Én nem tudom mit, azonban Irma hozzá jevé: „Megérdemli, hogy szeressem és Istenem! igazán szeretem, szeretem.“

Völgyi. Ő mondta ezt?

Pali. Igen. Nagyon jól játszatott a darabban az a fiatal ember, hogy ilyen szeretetet érdemelt ki.

Völgyi. Kétségkívül.

Pali. Aztán fekiüdni ment: de még ma reggel is és most is nagyon szomorú: bizonyosan álmban is folyton sírt: mert nagyon vörösek a szemei. Lássanak! kedves nővérem bánata, az én rossz fogalmazványom, mindez szomoruvá tesz engem is. De majd nem elfelejtem, mikor atyámtól önhöz kérdeztem, meghagyta, hogy önt kérjem meg, hogy ma ebédelőn velünk. Eljön, ugy-e bár?

Völgyi. (Megölelve Pali.) Ha elmegyek-e? Igen, igen!

Pali. Ugy-e segít javítani feladatomon?

Völgyi. Ezer örömmel kedves munkatársam; mert te egyszerű kifejlődést által a legérdekesebb szindarabomnak, melyet életemben szerzettem.

Pali. Melyiknek?

Völgyi. Majd megmondom, ha a feladatod az első lesz, és megígérem, hogy irántad való háliból elől fogsz ülni az első előadáson. Tudom, ezt nem fogják kifütyölni.

Az ítéletnek hírlapi közlése a btkv. 277. §-án sarkalisk a költségek a marasztalás által indokoltak.

A kir. járásbíróság:

Csik-Szentmártonon, 1893. február 17-én.

Szakács Balázs s. k.,
kir. aljbíró.

Bfsz. 89/894.

Ezen jogerős I-ső birói ítélet sértett magánvállalónak használatra kiadatik.

Kir. járásbíróság, Csik-Szentmártonon, 1894. május 9-én.

(PH.) Antalffy Gábor s. k.
kir. aljbíró.

Szám 78—1894.

Pályázat.

A gyergyócsomafalvi r. kath. kántortanítói állomás írtésedésbe jövén, arra a következő feltételek mellett pályázat hirdettatik. Jövedelmei: 1. Rozskepe 86 kalangya, 2. Zabkepe 110 kalangya. 3. Oszpora 55 frt 55 kr, (111 korona 10 fillér). 4. Fa (bük) 85 terü. 5. Favágó napszámos 50. 6. Stóla átlag 100 frt (200 korona). 7. Szentmise és Mária társulati alapítványból 22 frt 44 korona). 8. 6 hold 445 ööl szántó. 9. 24 hold 317 ööl kaszáló. 10. Erdőtetési és legeltetési jog a község határában. 11. Lakás, a mely áll: 2 szoba, 1 konyha és kamrából. Továbbá van egy nyári konyha. pince, 2 istálló, szin, sertés-oll. csitr és veteményes kert,

Kötelességei: a kántori teendők mellett a IV., V. és VI-ik mindennapi vegyes elemi osztály vezetése és az ismétlőknek a még lévő 2 tanítóval közösen való tanítása.

A csakis kántortanítói oklevél és kellő okmányokkal ellátott] folyamodvány 1894. július 1-seje d. u. 2 órakor bezárólag alattirt iskolaszéki elnökhöz beadandó, a mikor a személyes megjelenés után az összpróba is meg fog tartatni.

Gyergyó-Csomafalva, 1894. május 3-án.
(U. p. Gyergyó-Alfalu.)

Balló János,
iskolaszéki elnök, lelkész.

3-3

Albert Balázs Csik-Szeredán

ajánl

Frúvirth nyolcz lövetű esendőrfegyvert szuronynyal postán bérmentve bárhová 14 forintért utánvéttel.

Varmant rendszerű szobafegyvert 9^m nagyságba, bérmentve postán 8 frt 25 krért utánvéttel.

Arankamentes

Lóhere-mag

nagyszámu 100 kilója 76 forint,
5, 25, 50 kilós zsákokban államilag ólomzárólva.

Répa-mag

ugyanolyan árban.

Alvinczen feladva utánvéttel, kapható:

Gróf TELEKI ÁRVÉD drassói uradalmában, u. p. Koneza.

4-5

A Brassói Portland-Czement-Gyár

Brassó (Erdély) ajánlja legkitünőbb

Portland-

Czementjét

felelőség mellett folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Csik-Szeredában kapható:

ALBERT BALÁZS urnál.

14-30

ALAPITTATOTT 1841. ÉVBEN.

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

váltó-üzlete

BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCZA I. SZÁM

saját házában.

Részvénytőke 10.000,000 frt Tartalékalap 4.400,000 frt.

Vesz és elad mindennemű értékpapirt a hivatalos tőzsdei árfolyamok alapján:

tőzsdei műveleteket a legjutányosabban eszközöl;

pénzügyi műveletekre nézve szívesen szolgál szakszerű felvilágosítással;

igérvényeket minden huzásra bocsát ki;

előleget nyújt értékpapírokra;

díjmentesen megvizsgálja a sorsjegyeknek és sorsolandó értékeknek

huzásait;

kisorsolás által érhető árfolyamveszteség ellen biztosít sorsjegyeket és sorsolandó értékeket.

2-3

Az első magyar sörfőzde-részvénytársulat Kőbányán

ajánlja a brassói raktárán mindig készletben levő

MÁRCZIUSI SÖRÖKET

elismert kitünő minőségben, hordókban 25 és 50 literenkint eredeti árakon, de kiváltképen az ugyanitt a legújabb üvegtöltőgépek szénsav nyomással eszközölt töltéseket

PALACZK-SÖRÖKBEN

Sörös üvegek cserébe elfogadtatnak. Csomagolás a hozzám küldendő vagy általam adandó ládákban az eredeti árban 50 litertől kezdve pontosan elintéztetik.

KASZIK ANTAL,

12-25

a kőbányai I-ső magyar sörfőzde-részvénytársulat képviselője Brassóban.

Levelek és táviratok Kaszik Antal Brassóban czim alatt kéretnek.

MC CORMICK

fűkaszaló- és aratógépek a legjobbak a világon.

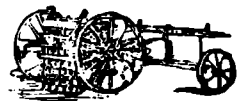
KITÜNTETVE MINDEN KIÁLLÍTÁSON.

Petroleum-motorok, gőz- és járgány eséplőgépek, ekék, boronák, rosták, triurök, sorvető-gépek, kézi vetőgépek, kukorica-morzsolók, szécska- és répavágók, daráló-gépek, malmok, ugy mint mindenféle gépek, szerszámok és eszközök a gazdaság számára legjobban és legolcsóbban kapható:

MÜLLER és WEISZ-nál

BUDAPEST, VÁCZI KÖRUT 76.

a nyugati pályaudvar közelében.

A még eddig fölülmúlhatatlan MALÁRTSIK-féle

PATKÁNYIRTÓ-POGÁCSA

azon rendkívüli pusztító-szer, a mely rohamosan kiirt patkányt, egeret és vakondot a nélkül, hogy más házi állatoknak kárt okozna. Phosphort, strychnint, arsenikumot vagy más méregként ható szert azonban nem tartalmaz.

Egy nagy csomag ára használati utasítással 30 kr. = 60 fl. Egy kis csomag ára használati utasítással 15 kr. = 30 fillér.

Viszontelárusítók megfelelő kedvezményben részesülnek.

Próba-rendelvények, melyek 4 kis, vagy 2 nagy csomagból állanak, 80 kr előre beküldés mellett ajánlott levélben portómentesen eszközöltetnek.

Ezen patkányirtó-pogácsa valódi és mindig friss minőségben kapható Magyarországon minden fűszer-, vas- és gyógyszer kereskedésében, valamint a készítőnél.

Malártsik György,

az igazán kitünő és hámulato, hatású „patkányirtó-pogácsa” feltalálójánál Sátoralja-Ujhelyben.

Raktár Csik-Szereda: Albert Balázs, Székely-Udvarhely: Gál János, Székely-Keresztur: Széll Géza, Roth János és Nagy Péter, Segesvár: J. B. Misselbacher, Baróth: Incze Gyula, Sepsi-Szentgyörgyön: Dézsi János uraknál.

4-5